

Het eind is ons begin

Megan Hunter

*Het eind is
ons begin*

VERTAALD UIT HET ENGELS DOOR JORIS VERMEULEN

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Oorspronkelijke titel: *The End We Start From*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Picador, 2017

© Megan Hunter, 2017

© Vertaling uit het Engels: Joris Vermeulen, 2017

© Nederlandse uitgave: Hollands Diep, Amsterdam 2017

© Omslagbeeld: Pan Macmillan

Omslagontwerp: bij Barbara, Amsterdam

Typografie: Crius Group, Hulshout

Foto auteur: © Alexander James

ISBN 978 90 488 3586 7

ISBN 978 90 488 3587 4 (e-book)

NUR 302

www.hollandsdiep.nl

www.overamstel.com

O V E R A M S T E L

uitgevers

Hollands Diep is een imprint van Overamstel Uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn moeder en mijn zoon

Wat we het begin noemen is vaak het eind.
En iets beëindigen is iets beginnen.
Het eind is ons begin.

– T.S. Eliot, *Four Quartets*

i.

Nog maar een paar uur tot mijn bevalling, dat wat ik nooit had verwacht mee te zullen maken, en R bevindt zich op een berg.

Ik sms hem, waarna hij zijn vriend S langs stuurt om mij bij te staan, en hij afdaalt van de berg.

S is bang en heeft J meegenomen.

J is ook bang en heeft bier meegenomen.

Vanuit een hoekje van de kamer slaan ze me gade alsof ik een onvoorspelbaar beest ben, een onderuitgezakte, achterdochtige gorilla met een hangbuik. Af en toe reiken ze me een banaan aan.

Ze proberen voetbal te kijken. Ik grom. Ik grom steeds meer, tot ik ontwaterd ben en een poel van mezelf langzaam uitdijt tot voorbij mijn tenen.

Ze fladderen als vogeltjes rond het water, strijken neer op mijn enorme hoofd, maken gewag van fluitketels en warme doeken.

Ik laat weten dat ik moet persen, waarop ze terugdeinzen en naar hun telefoon grijpen.

★ ★ ★

In het begin was er alleen de zee, alleen de lucht. Uit de lucht viel een rots die diep in zee belandde. Op de rots ontstond een dikke laag slijm, en uit dat slijm groeiden woorden.

★ ★ ★

Vóór mijn ontsluiting spreken we af: R krijgt zijn twee nachten in de natuur. Hij gaat klimmen en trekken, kamperen en foerageren.

Ik ben bijna even dik als lang. Ik word gemeden door de mensen in de supermarkt. In nauwe gangpaden loop ik soms vast.

Het hoofd wentelt zich helemaal vanzelf in positie.

★ ★ ★

We hebben een waterbevalling in gedachten, met walvismuziek, hypnose en misschien zelfs een orgasme.

Mijn gangbare cynisme is verdreven door de angst voor pijn, voor controleverlies, alles wat bloedt en zich uitrekt.

Het moment van de geboorte tekent zich dreigend voor me af zoals eerder mijn ontmaagding, zoals de dood.

Het onvermijdelijke dat daar ergens op me wacht, ver-
stopt.

Rond mijn achtste keek ik een keer zo intens moge-
lijk naar een telefoonpaal. Ik maakte in gedachten een
foto en dwong mezelf 's avonds me die voor de geest
te halen.

Toen ik dat deed leek de rest van de dag nooit te zijn
gebeurd. In mijn angst maakte ik mezelf wijs dat ik het-
zelfde zou doen op het moment van de dood, dat ik mijn
hele leven weg kon toveren.

Als kind dacht ik dat ik was uitverkoren voor onze tijden.
De eindige tijden. De sluipende tijden.

★ ★ ★

Ik ben tweeëndertig weken zwanger wanneer het be-
kend wordt: het water stijgt sneller dan gedacht. Het
sluipt sneller dichterbij. Een rekenfout. Een slecht ge-
schreven film, met sensoren op zee.

We duiken onder het dekbed met een zaklamp, als kin-
deren. Ik vraag R of hij het ook dan zou hebben gedaan.
Als hij het had geweten. Hij geeft geen antwoord.

Hij richt de zaklamp op het dekbed en vormt met zijn
vingers een eend. Ik besluit dat te beschouwen als een
ja.

★ ★ ★

Officieel ben ik oud voor een eerste kind, maar zo zie ik er niet uit.

We hebben leren banken. R knoeit er afhaaleten op en grijnst: boen het schoon.

Met achtendertig weken krijgen we te horen dat we weg moeten. Dat we ons in de Opslokzone bevinden.

Ik zeg dat de bedenker van die naam moet worden gekookt in een pastapan. R zit de hele nacht op een en dezelfde huizensite. Die laadt erg traag.

★ ★ ★

De mens komt voort uit een zaadje. Uit dat zaadje werd hij opgekweekt, van klompje tot botten tot stevig vlees. Hij ging rechtop staan, een nieuwe schepping.

★ ★ ★

J belt een ambulance en S kijkt bleek uit het raam.

Ik staar naar de houten vloer. Het is me nooit eerder opgevallen hoe mooi die is.

Hij is volmaakt schemerkleurig en in zijn gloed tekenen zich spiralen af als kleine donkere planeten.

Tussen de golven van ontwevende krampen door fonkelt de wereld. Ik voel me als Aldous Huxley na een dosis mescaline. Ik baad in is-heid.

★ ★ ★

Met negenendertig weken krijgen we te horen dat we toch niet weg hoeven; het was één grote vergissing.

Korreltje zout, gromt R terwijl hij een blik op mijn buik werpt.

★ ★ ★

R arriveert vier minuten nadat de jongen fronsend en geel is geboren in de handen van de verloskundige. Ik ben te uitgeput om hem vast te houden. Mijn ogen doen pijn van het persen, drie uur lang. Mijn onderstel is als moes.

★ ★ ★

Demonen vlogen door het donker. Hun vormen maakten een angstaanjagend geluid tot een stem iets riep en ze allemaal ophielden en het volkomen stil werd.

★ ★ ★

R komt langs in het ziekenhuis om het me te vertellen, maar ik weet het al. De getuigenverslagen hebben zich als een infectie over de afdeling verspreid.

In het bed tegenover me knuffelt een meisje, waarschijnlijk net jong genoeg om mijn kleindochter te kunnen zijn, met haar peuter aan de ene kant en met haar pasgeborene aan de andere.

Ze krijgt bezoek van schooljongens die in het voorbijgaan hun blik over mijn uiers laten gaan.

Dooraderd en topless lig ik tegen mijn jongen aan, die mysterieus en stil is, mijn huid tegen de zijne. Af en toe rilt hij even, alsof hij zich iets herinnert.

's Nachts komt een verpleegster met opgetrokken schouders als vleugels-in-de-dop bij mijn bed staan. Ze tilt hem op en houdt hem voor mijn gezicht, zegt dat zijn ogen eruitzien als haaienogen. Dat zeggen ze allemaal.

★ ★ ★

De dame achter het gordijn heeft geen baby.

Of ze heeft er wel een maar hij ligt in een plastic doos vol draden en buizen, en zij jammert om meer pillen.

De 10, hoor ik de verloskundigen mompelen. Ze geven haar de pillen.

Ze heeft een radio en gebruikt geen koptelefoon. Ze heeft haar pijn en geen baby, dus ik zeg niets.

Ze houdt het meest van praatprogramma's met inbellers die maar doorratelen in allerlei accenten en allemaal op dezelfde manier door mijn lijf trekken.

De woorden blijven maar komen, geen houden aan. Dekstoelen, papieren, druk, reactie.

Ze lijken op te stijgen van onder in mij, als een bad dat volloopt. Als darmkrampen. Als iets wat met geen vergelijking, hoe slecht ook, kan worden geduid.

★ ★ ★

Wanneer ik het hoor eet ik limoengelei met mijn arm om de jongen heen geslagen.

Zijn handen, gebald tot minuscule zegevierende vuisten, maken cirkels in de lucht. Alles welbeschouwd voel ik me alsof ik de hele wereld aankan.

Het journaal van 14 juni, één uur. Tina Murphy brengt verslag uit. Een overstroming als nooit tevoren. Londen. Onbewoonbaar. Een opsomming van buurten als een scheepsbericht, namen die even volmaakt en lief klinken als de namen van kinderen. Die van ons.

Twee uur later komt R langs met hetzelfde, al oude nieuws, drukt de jongen tegen zijn schouder en excu-seert zich alsof het zijn schuld is.

★ ★ ★

Het ziekenhuis heeft nu iets van een schip, een felverlichte ark die alle nieuwkomers laat meestijgen.

Wij – de vrouwen in de gewaden-met-open-rug, met de hechtingen die losgaan in de badkamer – zijn hun begeleiders.

Het eten holt achteruit.

ii.

Op dag drie gooien ze ons eruit. Ik ben amper geheeld maar de jongen is één, van top tot teen, getooid met een naam die tot in zijn graf bij hem zal blijven.

Bijna hadden we hem Noah genoemd, maar achter de ziekenhuisgordijnen werd die al rondgefluisterd. Een populaire naam.

Ik ben niet in staat tot originele gedachten, dus gaat R aan de slag en diept het lijstje op waar we in een ander universum op hebben zitten zwoegen.

Tristan, Caleb, Alfred, declameert hij terwijl de jongen ernstig aan mijn nog lege borst zuigt.

Jonas, Gregor, Bob, psalmodieert hij boven de met drek gevulde luiers van de jongen.

Percy, Woody, Zeb, zingt hij voor het raam. Daar voorbij dobbert Londen als in een donkere spiegel. Bij de laatste lettergreep beweegt de jongen snel en kort zijn hoofd, waarmee de knoop is doorgemaakt. We noemen hem Z. Zzzz, neuriën we, in de hoop dat hij een slaper wordt.

★ ★ ★

We laden Z in zijn hightech beschermende autozitje. We rijden over verlaten wegen.

R zet The Beach Boys op. We redden het. Op de een of andere manier komen we eruit.

R heeft leren rijden op een boerderij. Hij vindt karrensporen, kronkelpaadjes, smalle weggetjes waar vogels zingen.

★ ★ ★

De hele tocht over de golvende ruggenwervel van het land slaapt Z, tot in de bergen waar R is geboren.

Bij onze aankomst komt zijn moeder met gespreide armen het huis uit rennen.

★ ★ ★

In die tijd zullen we boven ons de zon door de nacht zien trekken en het gras zien groeien. De mensen zullen eindeloos huilen en de maan zal uit het zicht verdwijnen.

★ ★ ★

R's vader, N, wil de televisie maar niet uitzetten. Ik blijf in de keuken, het enige vertrek zonder scherm, met mijn pijnlijke onderstel op een kussen en de baby tegen mijn borst geplet.

R's moeder, G, wil maar niet stoppen met praten. Dat niet-stoppen schijnt het eerste bijverschijnsel te zijn.

Alles is ontstopt, stijgt naar de oppervlakte.

★ ★ ★

Op de derde dag in de bergen begint R te bouwen. In de tuin staat een schuur waarin we na een paar aanpassingen kunnen wonen, zegt hij.

Z doet elke dag zijn ogen een stukje verder open. Ik realiseer me aldoor wat een complex proces ademen is, dat het hart moet blijven kloppen om zuurstof in het bloed te brengen, de longzakken te vullen en te legen. Of zo.

Het lijkt elk moment te kunnen stoppen. Soms slaapt hij zo rustig dat hij lijkt te zijn gestorven.

★ ★ ★

We liggen meestal in de vroegere kamer van R, nu met een tweepersoonsbed en een mozeswieg die bij elke beweging van Z kraakt.

Beneden raast het nieuws voorbij als een verkeersstroom. Zelfs onze ondergelopen flat daarginds maakt het er niet echter op.

Z is echt, met zijn kleine kattenkop en zoet ruikende stront. Het nieuws raast voorbij. Het valt makkelijk te negeren.

★ ★ ★

Elke ochtend word ik wakker onder natte lakens. Ik heb alles laten lopen, uit mijn borsten; ik lig in melk. Z woelt en de wieg piept. R is al uit bed. Als ik goed luister hoor ik hem timmeren in de tuin.

Woorden drijven de trap op als een sliert magneetletters uit onze jeugd. Eindspel, beschaving, ramp, humanitair.

Wanneer ik met Z de tuin in loop, opent hij onder de bomen zijn ogen en zijn ze helemaal bewolkt. Ik kus zijn hoofd en we kijken samen naar R. Achter in de tuin bevindt zich alleen een stapel planken, geen huis.

★ ★ ★

Ik vind het prettig als N, R en soms G met de auto de voorraden gaan bijvullen. Het duurt uren door alle rijen, tekorten en ruzies. Ik hoef niet mee omdat ik Z en een nog niet hersteld lichaam heb.

Soms slaapt Z op me terwijl ik lees of een film kijk (nooit het nieuws), soms slaapt hij in zijn kinderwagen (van burens gekregen) en was ik in de wasbak van de badkamer de gele vegen uit zijn rompertjes.

De drek verdwijnt als minibeestjes in het afvoerputje. Het water stroomt over mijn handen, stroomt in de wasbak. Z blijft ademen. Geen nieuws. Geen getimmer. Die momenten vind ik fijn.

★ ★ ★

G stopt maar niet met praten, maar ze is gelukkig. Ik heb haar nog nooit zo gelukkig gezien. Ze blijft maar zeggen dat het net als in de oorlog is, terwijl ze nog nooit een oorlog heeft meegemaakt.

Ze maakt graag eenvoudige maaltijden met eenvoudige ingrediënten. Ze smeert het vlees graag over de hele week uit. Wanneer ze dat zegt denk ik steevast aan een wirwar van patévegen door het huis, van de kraan naar de deurklink, van de stoel naar de open haard.

Ik wist nooit wat ik tegen G moest zeggen, maar nu glimlach ik naar haar terwijl ik Z klopjes op zijn kont geef. Hij heeft me een doel gegeven.

★ ★ ★

De laatste tijd hebben we heel vaak het gevoel dat we op een schip zitten. Na het ziekenhuisschip het schoonouderingsschip met zijn cabineachtige hutje dat onze wereld is geworden.

R is aan het bouwen, maar de stapel planken verdwijnt niet.

★ ★ ★

De dag waarop ze niet terugkeren van het boodschappen doen is mooi: zon door groene bladeren en de baby die zichtbaar dik wordt.

Ik heb soep opgewarmd, maar wanneer het later en later wordt duw ik de pan naar achteren op het fornuis.

Ik zing voor Z. Ik kijk naar de uitdovende lucht.

We gaan naar bed. In plaats van in zijn wieg leg ik hem naast me, en ik dommel in met mijn neus tegen zijn kloppende slaap.

★ ★ ★

*En die dag zal de wind als een vergelding over de velden razen,
zullen de moeders hun kinderen vasthouden en de herders hun
schapen verliezen.*

★ ★ ★

's Ochtends is alles raar leeg, zoals vroeger met kamperen. Inmiddels zie ik mezelf als een berin met een jong dat zich vasthoudt aan mijn nek, en dan hoor ik de auto.

R en N stappen langzaam uit. Er is geen G. Ze lopen als soldaten het huis in, als vervagende mensen op een oude foto.

Geen G.

★ ★ ★

Een theedoek op de achterbank van de auto, een en al gekreukelde pastelkleurige vogeltjes. Een van haar favorieten.

In de kofferbak liggen een paar beschaamd ogende pakjes, schots en scheef, hun zijkanten raken elkaar, heel lichtjes.

★ ★ ★

R en N zitten in het huis alsof het nieuw voor ze is. Ik druk Z tegen mijn schouder en zet thee, zoals dat van je wordt verwacht. Ik roer er een berg suiker doorheen.

Te veel, zegt R. Te weinig.

Inferno, probeert N. De lettergrepen vallen op tafel.

G is nergens, maar de keuken is vol G, haar gezicht weerspiegelt in de fluitketel, potjes zijn gekromd als haar middel.

Ze staren naar de thee. R blaast in de zijne. Geen van beiden drinkt.